

Interview with Pnina Zietel (Beber) from Solotvin

Published on JEWISH GALICIA & BUKOVINA (<http://jgaliciabukovina.net>)

Interview with Pnina Zietel (Beber) from Solotvin

Name: Pnina Biber

Maiden name: Zietel

Gender: Female

Nationality: Jewish

Transcription: ראיון עם פנינה(פשה) ביבר לבת משפחת זיטל

2010

הבית: צורתו (חומרិי** הבניין, הצבע, מספר קומות, מספר החדרים ותפקודיהם, מرتפים ועלית הגג, תנור וכד'). סביבתו (חצר, גינה, הבתים השכנים, חניות וכד').**

הבית היה עשוי מעץ – עם גג רעפים. היה עליית גג והוא עולם לשם עם סולם. היה גם מרתק ובו היו כל הירקות בגן – תפוחי אדמה, גזר, סלק. היו שם אדניות עם חול ובו היו תוקעים את הפטrozילה. היו תפוחי אדמה בשפע והוא אוכלם כל השנה.

כאמור הבית היה מעץ – קומה אחת ועלית גג ומרתף. 2 חדרים היו בו. מטבח אחד ועוד חדר שני. כל הילדים היו ישנו בעליית הגג. היו מיטות מתקפלות והוא מניחים אותם בכל הבית כלומר במטבח וחדר שני.

היתה גינה הכוללת: תפוחים, אגסים, לימוןים. היה גם לו עם תרגולות וברזוזים. וכשהיו בשיר ובירצים ולא היה צריך לקנות בשוק. גם פרה הייתה החיים והיה חלב. כדי שלא יקפאו. היו שם חמיש עשרה ברזוזים. כך שהוא בשיר ובירצים ולא היה צריך לקנות בשוק. גם פרה הייתה החיים והיה חלב. ואפילו הצלינו למcor מזה.

היה להם תנור כמו לרוסים ומחממים עם העצים שהיו קונים מהגנים. היו מבאים בולי עץ לבית שלהם ומנסרים לחטיכות ומחייבים את הגזרים ברפת ליד הפרה. היה מקום מיוחד למטרה זו. את הצואה עם הקש של הפרה היו מוכרים לגויים כי היו להם שדיות ו הם היו באים עם עגלות כדי לאסוף את זה. סביבת הבית והשכנים:

הו השני שכנים. לאחד קראו בשם וורונה. הוא היה אוקראיני ואשתו הייתה פולנית. כל יום היו באים לאסוף אותו לאחד מ- 24 הערים הסמוכות, כי לו היה את המפתח של בארות המלח. המלח היה מאד יקר. היה חלוקה כל יום לעיריה אחרת – להורים שלי נתן בחנים.

השכן השני היה גם אוקראיני. הוא נפטר ואשתו נשאה עם 2 ילדים. לאחד היה קראו ניקולאי.

בני המשפחה: בני המשפחה הגרעינית (שנת לידה, השכלה, עיסוקים, קורות חייהם).

- שפות: באיזה שפה דיברו בני המשפחה? איזה שפות שימושו באיזה הקשרים? מה השפות שנשemu בשכונת עיריה

בני המשפחה שלי: לאבא קראו אברהם, נולד בסולוטבינה בשנת 1883 הוא היה סוחר, היה לו חנות בדים. לפני מלחמת העולם הראשונה – היה 4 שנים בארצות הברית. אמר לא רצחה להגר לשם, הוא חזר לפולין. לאמא קראו חיה – רחל נולדה בסולוטבינה בשנת 1887 – הייתה עקרת בית חרוצה, מبشرת וマרכחת הרבה אנשים, גם בתשלומים. היה לב רחב.

לאחות הגדולה קראו בהלה: ילידת 1910 עסקה בראיית חשבון.

דבורה – ילידת 1916 – עסקה בהלבשה תחתונה. ריקמה ותפירה.

פנינה – עסקה בכל מיני עבודות ובסוף במשטרה בתפקיד פקידתה.

לאח הקטן הירש – צבי – יליד 1923.

בנוספּ נולדו תאומים ובעיל שמוונה נפטרו(האמינו שזה מעין-הרעד).

שפה:

בבית דיברו אידיש ופולנית. בבית הספר דיברו פולנית האוקראינים דיברו אוקראינית. בקיצור כל אחד דיבר את השפה שלו.

- דת: בתים תפילה ובתי כנסת, "חדרים", בעלי תפקידים (רבנים, שוחטים, מלמדים, דרשנים ועוד). באשר למבני הדת – יש מקום לשאול את השאלות שנשאלו ביחס לבית, ובפרט להתייחס למקומות ולעתוריהם על קירוטו

Interview with Pnina Zietel (Beber) from Solotvin

Published on JEWISH GALICIA & BUKOVINA (<http://jgaliciabukovina.net>)

הפנימיים והחיצוניים.

- אנשי הקהילה היהודית האחרים: שמות, פרטים ביוגרפיים, עיסוקים ומקצועות, שפות, ערי וארצאות מוצא (במקרה של מי שלא נולדו בסולוטVIN).

דת: הם ביקרו ב- 2 בתים נסট. אחד גדול ואחד קטן. בית הכנסת הגדול היה מהודר על הקרקע הפנימיים עם קישוטים. ציורים עם כל מיני חיות כגון ציפורים ואריות. בבית הכנסת הקטן היו הולכים כל יום שישי ושבת. ובאמצע השבוע היו הולכים להתפלל בבית הכנסת הקטן שהיה קרוב לבית. בית הכנסת הקטן היה שייך למשפטת יורן שהגורו קרוב אליהם. בנוסף היה בית הכנסת נוסף בשם נדבורנה בסמוך לבית הכנסת הגדול.

אנשי הקהילה שהיו. הייתה משפחת קרל. הבעל היה קצב ונפטר בהמשך. היה לו בן. לאשתו קראו סימה. היו להם 2 ילדים. והבן הקטן היה קלפן. הייתה עוד משפחה בשם טלרינגן - הוא היה עגלון. היה נושא לטנטולב העיר הגדולה להביא שחורת. בהמשך אותו דרש אותו ונחרג.

איזה מבנים היו שייכים לקהילה? כיצד נראהו? איך היו ממוקמים? כיצד היו מעוטרים?

- חסידות: איך חצרות חסידיות היו מוכرات בעיר, איך זרמים חסידיים היו קיימים בעיר ובסביבתה?

מבנים - היה בית גדול שהיה שייך לקהילה. היה חדר גדול ושם היה בית הספר שלמדו עברית. למורה קראו קרפל. הוא נתן כסף לאחיותיו והם עלו לישראל. היה לו הרבה כסף והואמן את הלומדים. הוא לימד שעיה אחת - את השפה עברית.

היה יהודי בשם הילר - הוא היה ראש העיר והוא שותף בטענת קמח. הוא היה גור לדי בית הכנסת. היה שם פארק. היה נשוי עם אשה חוללה. היה לו 2 ילדים בן ובת.

מש' יורן - עסקו עם עצים. היו עשרים. הבית שלו התחרתנו עם שפר - בחור נחמד וצנוע. היא התאהבה בו. עלו לארץ והיה מנהל בית החולמים הדסה בירושלים. לאשתו היו 2 אחים מהם הגרו לצכיה.

בסמוך לבית הכנסת הגדול היה בית הכנסת עשו עץ. בשם נדבורנה

הלא-יהודים בעיר. בני איך לאומנים התגוררו שם? מה היו היחסים ביניהם? ומה התאפיין כל לאום באיזה מוסדות והקשרים היהודיים נפגשו עם בני הלאומנים האחרים? איך גרו בני הלאומנים השונים (האם היו שכנות נפרדות)?

האנשים הלא יהודים שהגורו בסולוטווינה היו אוקראינים, פולנים וגרמנים. היחסים ביניהם היה ביןוני. הם לא עשו צרות. אחד גר בשכונה אחרת.

לאוקראינים - לכל אחד היה שדות ומשקים משליהם. עסקו בחקלאות, היו להם פרות. הגברים חטבו עצים ומכרו אותם בשוק.

הפולנים - הם היו השליטים של העיר.

הגרמנים - היה להם מושבה כמעט מחוץ לעיר. היה להם כנסייה לחוד. היו להם משקים מחוץ לעיר ומסביבה. רק היהודים גרו במרכז.

מה עבר על העיר במהלך מלחמת העולם (כיבוש רוסי, שריפה, בריחה וחזרה אל העירה)?

- כיצד זכו את המדינות השונות שהשתתפו בקרבות - האימפריה האוסטרית והרוסית, השלטון האוקראיני העצמאי? מה היה היחס למדינות שהוקמו לאחר המלחמה, דוגמת צ'כוסלובקיה?

במלחמות העולם הראשונה המسلط היה תחת שלטון האוסטרו-הונגריאני. לקיסר קראו וילהלם. הקיסר אמר לייהודים מי שרצה יכול לעبور לצכיה. אמנם הרבה עברו לשם. ואז הקוזקים נכנסו לעירה בזזו ורצו את האנשים. היה פחד גדול בעירה.

אוסטריה הייתה אימפריה וכמו שנאמר אפשר היה לעبور לצכיה. שרפו את הבית של ההורים. חזרנו לסלוטיבינה מצכיה לאחר המלחמה. גרנו באופן זמני אצל שכנה גודה ולאחר מכן חזרו וبنו מחדש את הבית בזכות אבא שהיה לו כסף שהביא מאמריקה.

האם התקיימו קשר כלשהו עם יוצאי סולוטVIN בחו"ל - בארה"ב, בארץ ישראל או במקומות אחרים? האם שמעו בעירה על ארגונים יהודים כלשהם, האם עמדו אתם בקשר כלשהו?

- האם התקיימה פעילות ציונית כלשהי? מה היו מאפייניה? מי היו האנשים המעורבים? כיצד תפסו את ארץ ישראל בראשיה מוסולוטVIN? כיצד תפסו את ארצות הברית?

- איך מפלגות - ציונות ולא ציונות, יהודיות ולא יהודיות, פעלו בעירה?

התקיימו פעילות ציונית. הביאו מורה מעירה סמוכה "נדבורנה" והוא לימד עברית. היה אוכל אצל ההורים של פניה גם

Interview with Pnina Zietel (Beber) from Solotvin

Published on JEWISH GALICIA & BUKOVINA (<http://jgaliciabukovina.net>)

ישן שם לפחות פעמיים.

בסולוטבינה שמעו על הרצל ועל אmericה. אמרו שטוב שם ועוד יהודים מסולוטבינה נמצאים שם וכך אמרו לא רצחה לנסוע לשם. אמרה לא רצתה לנסוע לשם. הייתה מפלגה בשם "גורדוניה", פריזיאיט, רביזיוניסטים, אחידות העבודה.اما – הייתה בגורדוניה. ולמدة ודייברה את השפה העברית.

מה התרחש ערב מלחמת העולם השנייה ובמהלכה? כיצד נתקבלו השלטונות הסובייטיים על ידי תושבי? מה היה היחס לסובייטים אצל כל לאום ולאום? כיצד נפתחו הגבולות?
- מה קרה בסולוטVIN במהלך המלחמה?

שנכנכו הרוסים, הם גרשו את הפולנים ואת הגרמנים הילו לסייע. את היהודים לא גרשו. רק משפחה אחת הילו, כי היה הרוסים נתנו הוראה לקנות את כל הסחורה מהחניות ושלחו למשפחות שלהם ברוסיה. היה להם הרבה רובלרים (לא שדדו). ואז עצרו את הבעלים של החניות וכל החניות נסגרו. נאלצו לפתח קואפרטיב- הייתה חלוקה של מצריכים בקרטיסיות.

מה עבר על סבתך בזמן המלחמה?
ומה קרה בתום המלחמה ועד העלייה ארצה, וכן בתקופה שלאחר העלייה?
- האם הייתה אפשרות לשוב לעירה בתום המלחמה? מה היו השיקולים בעד ונגד? האם מישאה?

היא עבדה במשטרת פקידה אצל האוקראינים ואז כשפרציה המלחמה הודיעו שהגרמנים נכנסו לעיר ואז אפשר לחזור הביתה כי זה מאד מסוכן. אז החליטה שתסע לסטנסלב, שם הייתה לה משפחה, אחותה ודודות שלה היו שם. אמרו לה שcadai לה לבסוף רוחק יותר ואז יצאה לרחוב וראתה שכל הרוסים בורחים, היו מלא עגלות וסוסים. לא הייתה לה ברירה, עלתה על אחת העגלות וכך נדדה שביעות שלמים. בדרך עברה דרך קייב. ואז הכירה את בעלה – משה. בהמשך התהנתנו ונולדה – לאה. בהמשך ברחו לרוסיה ושם סבא גויס לצבא הרוסי. אמא הייתה בלבד עם הילדה. היה מdad קר ולא היה אוכל ובגדים. חי על מים ולחם וסבלו ממחלות.

בסוף הרוסים רצוי לקחת את האנשים צירה לפולין אך לא הגיעו לשם כי נסעו חדש ימים ברכבות בכל מיין ארץות באירופה והגיעו בסופו לאוסטריה. שם הגיעו דאג להם, כי לא היו בגדיים ונעליהם נעליהם בלוויות. לבשו סמרטוטים. שם נתנו לאמא מעיל כדי להתחם. עד היום היא לא שוכחת את המעיל – כי הוא היה חסר לה מdad. ואז הביאו אותו לגרמניה – שם נולדה רחל – שם שבו שנתיים. היגונט דאג ליהודים. בגרמניה הייתה בקשר עם בן דוד שלה מאמריקה בשם פיבל דיז'ר אשר בסוף שנת 1948 עלו לארץ ישראל היא בת 90 יש לה 3 נכדים ונינים. וגרה בעיר לוד.

Community: [Solotvyn](#)

Source URL:<http://jgaliciabukovina.net/node/151753>